

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่องานเอกสารธุรกิจ โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม

The Study of Learning Achievement on the Use of Computer Program for
Business Documents using Techniques of Participatory Teaching Method

อรรรรณ แท่งทอง¹

¹สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชาการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่องานเอกสารทางธุรกิจ โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Teaching Method) 2) ศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ ในรายวิชาการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่องานเอกสารทางธุรกิจโดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม และ 3) ศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่องานเอกสารธุรกิจ จำนวน 47 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แผนการสอนการใช้งานคอมพิวเตอร์ แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบสอบถามวัดความพึงพอใจของนักศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักศึกษาให้ความสนใจในการจัดกิจกรรมมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม และสามารถปฏิบัติตามกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 3) นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ด้านเนื้อหาและด้านการจัดกิจกรรม

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน งานเอกสารทางธุรกิจ การสอนแบบมีส่วนร่วม

ABSTRACT

The objectives of this research were three – fold: 1) to study learning achievement of student program in business computer in the use of computer programs for business documents using the technique of participatory teaching method; 2) to study learning behaviors on the use computer programs for business documents using the technique of participatory teaching method; and 3) to study the satisfaction towards techniques of participatory teaching method. The samples, selected by purposive sampling, were 47 third-year students enrolled to study the course of using computer program for business documents in the first of semester academic year 2017. The research instruments were: 1) a lesson Plan, 2) a student's behavior observation, 3) an achievement test, and 4) a student satisfaction questionnaire test. Data were analyzed in terms of percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research findings were as follows:

1. There was a statistically significant difference between the students' learning achievement before and after using techniques of participatory teaching method at the .05 level.
2. The Students were interested and enthusiastic in participating in activities and can effectively conduct activities both inside and outside classroom
3. The Students' satisfaction towards techniques of participatory teaching method in overall was at the highest level ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.64). When considering each aspect, it was found that the two aspects were at the highest level: contents ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.64), and activities ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.65)

Keywords: Learning Achievement, Business Documents, Participatory Teaching Method

1. บทนำ

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการศึกษา ไว้ในหมวด 4 ดังนี้ (ราชกิจจานุเบกษา, 2542 : 8-9) มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ มาตราที่ 66 ได้เปิดโอกาสผู้เรียนได้พัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้มีความรู้ทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและสำนักงานการศึกษาแห่งชาติ (2545) ได้ระบุว่า “การพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพต้องพัฒนาทั้งด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม จึงจำเป็น

อย่างยิ่งที่จะต้องเปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น มีเหตุผล และมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต รู้เท่าทันโลกเพื่อรับการเปลี่ยนแปลง สามารถสั่งสมทุนปัญญาเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม” ในปัจจุบันเป็นยุคที่เทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้า การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีทำให้เกิดผลกระทบต่อทุกหน่วยงาน มนุษย์ทุกคนจำเป็นต้องเรียนรู้ในการใช้เทคโนโลยี โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ ซึ่งเป็นเครื่องมือชิ้นสำคัญ ไม่ว่าจะในเรื่องของการเรียนการสอน รวมถึงการปฏิบัติงานเพื่อช่วยให้งานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จัดให้มีการเรียนการสอนรายวิชาการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่องานเอกสารทางธุรกิจเป็นวิชาเลือกเสรี ซึ่งเป็นวิชาที่มุ่งเน้นให้นักศึกษาได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิดและหลักการจัดการงานเอกสาร เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และสามารถวิเคราะห์ระบบงานเอกสารในสำนักงานได้และเพื่อให้ผู้เรียนรู้บทบาทและหน้าที่งานเกี่ยวกับการจัดการงานเอกสารสำนักงานทั้งในภาครัฐและเอกชน และมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการงานสำนักงาน ผู้วิจัยได้รับหน้าที่สอน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ซึ่งเป็นวิชาของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีจำนวน 3 ห้อง รวม 115 คน ซึ่งจากประสบการณ์ในการสอนในทอม ที่ผ่านมานั้นพบว่านักศึกษาขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์ขาดทักษะในการใช้โปรแกรม Microsoft office ขาดทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ขาดความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายทั้งรายบุคคลและงานกลุ่มที่ต้องรับผิดชอบร่วมกันตลอดจนปัญหาการรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งส่งผลกระทบทำให้ผลการเรียนรู้ของนักศึกษาได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดโดยผู้วิจัยได้เลือกกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักศึกษากลุ่มเรียน 581749801 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่องานเอกสารธุรกิจ จำนวน 47 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน สรุปได้ว่าควรให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน การแสดงความคิดเห็น เน้นการพัฒนากิจกรรมในการเรียนที่หลากหลาย เพื่อให้ศึกษามีทักษะในการทำงาน แสดงให้เห็นว่าการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Techniques of participatory teaching Method) เพื่อนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น และนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (ลักษณ์นารา ยะแก้ว, 2556: บทคัดย่อ) เรื่องการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในการเรียนวิชาหลักการตลาดโดยการสอนแบบมีส่วนร่วม โดยผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพความสำคัญต่อการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในการเรียนวิชาหลักการตลาด โดยการสอนแบบมีส่วนร่วมพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจของนักศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (แสงดาว ถิ่นหาร วงษ์, 2558: บทคัดย่อ) เรื่องการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติในรายวิชาการวรรณคดีสำหรับเด็กซึ่งผลการวิจัยพบว่าการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเองได้ฝึกปฏิบัติวางแผนการทำกิจกรรมกลุ่มแสวงหาความรู้ด้วยตนเองและรายงานผลการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับความรู้ใหม่ มีส่วนร่วมในการอภิปรายประเด็นปัญหาภายหลังจากการศึกษาเนื้อหาในชั้นเรียน ได้

เรียนรู้กระบวนการทำงานกลุ่มผ่านการแตงนิทานและการจัดกิจกรรมโดยใช้หนังสือนิทานที่แต่งขึ้น และร่วมกันอภิปรายประเด็นปัญหาและข้อเสนอแนะภายหลังจากการจัดกิจกรรมร่วมกันซึ่งกระบวนการเหล่านี้จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัยและทักษะพิสัย

จากความสำคัญและที่มาของปัญหา การวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาสูงขึ้น มีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่ดีขึ้น มีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายทั้งรายบุคคลและงานกลุ่มที่ต้องรับผิดชอบร่วมกัน สอดคล้องกับ (สมใจ ปราบพล, 2544: 13) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมหมายถึงการที่นักเรียนแต่ละคนมีส่วนร่วมโดยการเอาใจใส่เข้าร่วมทำให้เกิดการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อมอาศัยหลักการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ และการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ได้รับประสบการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตจริงได้รับการฝึกฝนทักษะการ แสวงหาความรู้ ทักษะการบันทึกความรู้ ทักษะการคิด ทักษะการจัดการความรู้ ทักษะการแสดงออก ทักษะการสร้างความรู้ใหม่ และ ทักษะการทำงานกลุ่ม

สามารถสรุปได้ว่า การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่องานเอกสารธุรกิจ โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม สามารถแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนในรายวิชาการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่องานเอกสารทางธุรกิจให้เพิ่มสูงขึ้น โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ทักษะในการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์และพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เพิ่มขึ้นโดยสามารถนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับนักศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในรายวิชาการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่องานเอกสารทางธุรกิจโดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม

2.2 เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ ในรายวิชาการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่องานเอกสารทางธุรกิจโดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม สำหรับนักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจการใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม สำหรับนักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

3. วิธีกรวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาภาคปกติ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่องานเอกสารธุรกิจภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 115 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาภาคปกติ สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่องานเอกสารธุรกิจภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560 หมู่เรียน 581497801 จำนวน 47 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ ใช้เครื่องมือในการศึกษาวิจัย ประกอบด้วย

1) แผนการสอนแบบมีส่วนร่วม โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม โดยมีกิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลาย และมีการจัดกิจกรรมเพิ่มการเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน รวมถึงจัดกิจกรรมที่เน้นการทำงานร่วมกัน

2) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียน

3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยนำแบบทดสอบไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการตรวจสอบผลการวัดที่สม่ำเสมอและคงที่ ใช้วิธีการของ คูเตอร์-ริชาร์ดสัน จากสูตร (KR - 20) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2559: 182) ซึ่งแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนในรายวิชาการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่องานเอกสารธุรกิจโดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปให้ค่าไม่ต่ำกว่า 0.75 ผลปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.89

4) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจและมินาแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คนตรวจสอบความถูกต้องเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (content validity) ของข้อคำถามแต่ละข้อว่า ตรงตามจุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้หรือไม่ จากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective congruence: IOC) โดยกำหนดคะแนนเป็น 3 ระดับคือ 1 = สอดคล้อง 0 = ไม่แน่ใจ -1 = ไม่สอดคล้อง ให้ได้ค่าตั้งแต่ 0.50ขึ้นไป ผลปรากฏว่าได้ 3 คะแนน เท่ากับ 1.0

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเก็บข้อมูลในช่วงเวลาการเรียนรายวิชาการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่องานเอกสารธุรกิจ ระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนพฤศจิกายน ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 ขั้นตอนต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ประเมินความรู้เบื้องต้นของนักศึกษา

การประเมินความรู้ของนักศึกษา โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest) จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 2 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม

นำคะแนนของนักศึกษา จากตอนที่ 1 มาดำเนินการวิเคราะห์เพื่อใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม ให้เหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจที่จะเรียนรู้มากยิ่งขึ้นโดยมีกิจกรรมการเรียนรู้ดังต่อไปนี้

1) กิจกรรมการเรียนรู้ภายในห้องเรียน

1.1 การสืบค้นคำศัพท์ (Vocabulary for Secretarial) นักศึกษาค้นศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่องานเอกสารธุรกิจหน้าชั้นเรียน คนละ 1 คำศัพท์ โดยให้นักศึกษาจดลงในสมุดของตนเอง

1.2 การสรุปสาระสำคัญหลังเรียน (End of Class Query) ให้นักศึกษาสรุปสาระสำคัญที่ได้เรียนในแต่ละบทเรียนลงสมุดบันทึก

1.3 กรณีศึกษา (Case Study) อาจารย์กรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่กำลังศึกษาเพื่อการวิเคราะห์ และอภิปรายเนื้อหาภายในห้องเรียน

1.4 การทดสอบย่อย (Quiz) ให้นักศึกษาทำแบบฝึกหัดท้ายบทหลังจากเสร็จสิ้นบทเรียน

1.5 การใช้เพื่อนคู่คิด (Think Pair Share) ให้นักศึกษาจับคู่กันเอง เพื่อตอบปัญหาตาม โจทย์ที่อาจารย์กำหนด

1.6 การแสดงบทบาทสมมติ (Role Play) ให้นักศึกษาแสดงบทบาทสมมติ เกี่ยวกับ เหตุการณ์ต่างๆ

1.7 การลงมือปฏิบัติ (Actual Action) นักศึกษาลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง

2) กิจกรรมการเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน

2.1 การมอบหมายงาน (Assignment) ให้นักศึกษาส่งงานผ่านทางอีเมลโดยอาจารย์จะ เป็นผู้ตรวจและตอบกลับพร้อมข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงงาน

2.2 อื่นๆ (Others) ชักถามข้อสงสัย ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 ประเมินความรู้ของนักศึกษาหลังจากที่ทำการสอนโดยใช้เทคนิคการจัดการเรียน การสอนแบบมีส่วนร่วม

3.1 การประเมินความรู้ของนักศึกษา โดยใช้แบบทดสอบชุดเดิม จำนวน 30 ข้อ

3.2 นำกระดาษคำตอบของนักศึกษา มาตรวจให้คะแนน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean: \bar{x}) ค่าความถี่ (Frequency) ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบค่าที (t-test)

4. ผลการวิจัย

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และพฤติกรรมการเรียนรู้ ในรายวิชาการใช้งาน โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่องานเอกสารธุรกิจโดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมโดย นำเสนอผล ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่องาน เอกสารธุรกิจโดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขา คอมพิวเตอร์ธุรกิจ แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอน แบบมีส่วนร่วม

คะแนนทดสอบ	จำนวน ตัวอย่าง	คะแนนเต็ม	\bar{x}	S.D.	Df	t
ก่อนเรียน	47	30	10.48	3.60	46	-23.045*
หลังเรียน	47	30	19.39	2.96		

* การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา

จากการศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ ในรายวิชาการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่องานเอกสารธุรกิจโดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ผู้วิจัยได้นำเสนอลักษณะกิจกรรม เครื่องมือ และผลการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาแสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ลักษณะกิจกรรม เครื่องมือ และผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดกิจกรรม โดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม

ประเภทกิจกรรม	ลักษณะกิจกรรม	เครื่องมือ	ผลลัพธ์ของพฤติกรรมการเรียนรู้
1) กิจกรรมการเรียนรู้ภายในห้องเรียน	นักศึกษาค้นศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่องานเอกสารธุรกิจ และนำเสนอหน้าชั้นเรียน คนละ 1 คำศัพท์ โดยให้นักศึกษาจดลงในสมุดของตนเอง	1) สมุดบันทึก 2) อินเทอร์เน็ต 3) หนังสือ ตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้อง 4) เอกสารประกอบการสอน	นักศึกษาได้เรียนรู้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่องานเอกสารธุรกิจจำนวน 30 คำศัพท์
	ให้นักศึกษาสรุปสาระสำคัญที่ได้เรียนในแต่ละบทเรียนลงสมุดบันทึก	สมุดบันทึก	นักศึกษาเรียนรู้และทำความเข้าใจกับเนื้อหาวิชาในแต่ละบทเรียน สามารถนำความรู้ที่ได้มาสรุปสาระสำคัญใส่ในสมุดบันทึกได้
	กรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนที่กำลังศึกษาเพื่อการวิเคราะห์และอภิปรายเนื้อหาภายในห้องเรียน	เหตุการณ์สมมติ/กรณีศึกษา	1) นักศึกษาสามารถทำความเข้าใจ สามารถสรุปสาระสำคัญของกรณีศึกษาได้ 2) นักศึกษาช่วยกันระดมสมองและช่วยกันคิดวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับกรณีศึกษาได้

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ประเภทกิจกรรม	ลักษณะกิจกรรม	เครื่องมือ	ผลลัพธ์ของพฤติกรรมการเรียนรู้
	ให้นักศึกษาทำแบบฝึกหัดท้ายบทหลังจากเสร็จสิ้นบทเรียน	สมุดบันทึก	นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาและสามารถทำแบบทดสอบย่อยได้คะแนนมากกว่า 50 %
	ให้นักศึกษาจับคู่กันเองเพื่อตอบปัญหาตามโจทย์ที่อาจารย์กำหนดจากนั้นดำเนินการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกัน และให้แต่ละคู่นำเสนอให้เพื่อนฟัง	1) คำถามจำนวน 15 ข้อ 2) สมุดบันทึก	นักศึกษาเข้าใจ สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อน สามารถตอบคำถามและนำเสนอให้เพื่อนร่วมชั้นฟังได้
	ให้นักศึกษาจับกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน แสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่อาจารย์กำหนด	หัวข้อ/ประเด็น เหตุการณ์	นักศึกษาสามารถสร้างเหตุการณ์สมมติ และทำความเข้าใจกับเหตุการณ์ที่กำหนด
	นักศึกษาลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง	1) ใบงาน 2) เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ 3) โปรแกรม Microsoft office	1) นักศึกษาทำความเข้าใจในเนื้อหา และลงมือปฏิบัติตามกิจกรรมได้ 2) นักศึกษาได้ฝึกทักษะการใช้โปรแกรม Microsoft office ได้แก่ Microsoft word, Microsoft excel และ Microsoft power point
2) กิจกรรมการเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน	นักศึกษาส่งงานผ่านทางอีเมลโดยอาจารย์จะเป็นผู้ตรวจและตอบกลับพร้อมข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงงาน	1) เครื่อง Microcomputer 2) อีเมล 3) โปรแกรม Microsoft office	1) นักศึกษามีความชำนาญในการใช้เทคโนโลยี 2) นักศึกษาสามารถรับ-ส่งอีเมลและแนบไฟล์ในการจัดส่งอีเมลได้
	ซักถามข้อสงสัย ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน	สื่อโซเชียลมีเดียเฟสบุ๊ค	นักศึกษาได้มีช่องทางในการสอบถามปัญหา และรับรู้รับทราบข้อมูลร่วมกัน

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่านักศึกษาให้ความสนใจในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายในห้องเรียน และกิจกรรมการเรียนรู้ภายนอกห้องเรียน โดยมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม

และสามารถปฏิบัติตามกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ศึกษาความพึงพอใจต่อการใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

ตารางที่ 3 ระดับความพึงพอใจที่มีต่อการใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

ความพึงพอใจของนักศึกษา	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
ด้านเนื้อหา			
1. ทำความเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายขึ้น	4.23	0.80	มาก
2. ได้ค้นตามหัวข้อตามที่ต้องการ	4.27	0.57	มาก
3. เรื่องที่เรียนมีความน่าสนใจ และเป็นประโยชน์	4.87	0.34	มากที่สุด
4. รู้สึกสนุก และชอบในการเรียน	4.60	0.61	มากที่สุด
5. เนื้อหาที่เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้	4.63	0.55	มากที่สุด
ภาพรวม	4.52	0.64	มากที่สุด
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน			
6. ได้เรียนรู้ด้วยตนเองอย่างอิสระ	4.67	0.54	
7. กล้าซักถามอาจารย์และเพื่อนมากขึ้น	4.23	0.72	มาก
8. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์	4.77	0.50	มากที่สุด
9. มีความพอใจในกิจกรรมที่ทำ	4.43	0.72	มาก
10. กระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อย่างเรียนมากขึ้น	4.53	0.62	มากที่สุด
ภาพรวม	4.53	0.65	มากที่สุด
ภาพรวม	4.53	0.65	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมทั้งสองด้านอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.65) โดยด้านเนื้อหา มีความความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.64) และ ด้านการจัดกิจกรรม มีความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.65) เช่นกัน

5. การอภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้จะทำการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังจะนำเสนอการอภิปรายผลออกเป็น 3 ตอนดังต่อไปนี้

5.1 ในการศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาวิชาการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่องานเอกสารทางธุรกิจ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 47 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงจะเห็นได้ว่านักศึกษา มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติ ที่ระดับ .05 สอดคล้องกับแนวคิดของแบนดูรา (ปรีดา เบ็ญการ. 2548: 156; อ้างอิงจาก Bandura.1986: 399- 401; 1997: 79-101) ที่ว่าการชักจูงทางสังคมหรือการใช้คำพูดชักจูงทำให้ผู้ถูกชักจูงเกิดความมั่นใจในความสามารถของตนเอง มีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในงานที่ได้รับมอบหมายและจากการที่ครูได้รับความรู้เกี่ยวกับความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาพลังปัญญา นอกจากขั้นตอนของการวางแผนที่ต้องมีการพิจารณาร่วมกันแล้วในขั้นของการดำเนินการตามแผน การตรวจสอบประเมินผล และการปรับเปลี่ยนแก้ไขเพื่อนำสู่การปรับแผนคณะผู้วิจัยก็มีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษาให้ข้อเสนอแนะและหาแนวทางในการแก้ปัญหาให้กับครูที่พบปัญหาที่เกิดขึ้นจากการนำไปสู่การปฏิบัติ นอกจากนี้จากการที่ครูได้ลงมือปฏิบัติจริงตั้งแต่ขั้นตอนแรกถึงขั้นตอนสุดท้าย (P-D-C-A 4 รอบ) ก็ทำให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ และเกิดความรู้สึกมั่นใจขึ้นเรื่อยๆ ประกอบกับการได้รับคำแนะนำข้อมูลย้อนกลับและการเสริมแรงคำชมเชยจากคณะผู้วิจัยก็ทำให้ครูเกิดแรงจูงใจที่จะมุ่งมั่นพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้น

5.2 ผลของการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้ ในรายวิชาการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่องานเอกสารทางธุรกิจโดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม สำหรับนักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจพบว่านักศึกษามีสนใจในการเรียนตั้งใจในการทำกิจกรรม มีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมทำกิจกรรม และสามารถปฏิบัติตามกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนโดยส่งผลทำให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษาดีขึ้นซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า การจัดการกิจกรรมของครูก็มีการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาการคิดวิจารณ์ญาณมีการจัดหาสื่อกิจกรรมที่ดึงดูดความสนใจกระตุ้นความคิดและให้นักเรียนเกิดความเพลิดเพลินเช่นการใช้เกมการแสดงบทบาทสมมติ นอกจากนี้บทบาทครูก็มีการปรับเปลี่ยนด้วยครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียนมากขึ้นมีการให้การเสริมแรงให้คำชมเชยกับนักเรียนมากขึ้นเปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระซึ่งผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการสัมภาษณ์ครูพบว่าสิ่งที่สังเกตเห็นได้คือนักเรียนมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นมีการตอบและอภิปรายกลุ่มร่วมกันได้ดีมีการช่วยกันระดมความคิดเห็นในขณะที่ครูตั้งคำถามนักเรียนมีการตั้งคำถามต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมมากขึ้น (มลิวัลย์ สมศักดิ์, 2540 และเพ็ญพิศุทธิ์ เนคมานุรักษ์, 2537)

5.3 การศึกษาความพึงพอใจโดยการใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม สำหรับนักศึกษาสาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ซึ่งนักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วม จึงแสดงให้เห็นว่าการใช้เทคนิคการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมสามารถส่งเสริมการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ พุทธิพิสัย คือ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา ทักษะพิสัย คือ นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้และ ด้านจิตพิสัย คือ นักศึกษามีการรับรู้การตอบสนองให้ความร่วมมือและมีความรับผิดชอบ

6. บทสรุป

6.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่องานเอกสารธุรกิจโดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ พบว่า คะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

6.2 พฤติกรรมการเรียนรู้ ในรายวิชาการใช้งานโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่องานเอกสารธุรกิจโดยใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ พบว่า นักศึกษาให้ความสนใจ ตั้งใจในการจัดกิจกรรม มีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม ให้ความร่วมมือ มีความรับผิดชอบ และสามารถปฏิบัติตามกิจกรรมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการดังกล่าวเป็นการพัฒนาจิตพิสัยของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.3 ความพึงพอใจต่อการใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการใช้เทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.65) โดยด้านเนื้อหา ความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.64) และด้านการจัดกิจกรรม มีความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.65) เช่นกัน

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลวิจัยไปใช้ประโยชน์

7.1.1 ได้ต้นแบบในการพัฒนาเทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมสำหรับนักศึกษาซึ่งสามารถนำไปวิจัยและพัฒนาต่อไปในวงกว้างขึ้น

7.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

7.2.1 ผู้เขียนสามารถนำเทคนิคการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นต่อไปได้

7.2.2 อาจารย์รายวิชาอื่นๆ อาจทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระหว่างการจัดการเรียนการสอนแบบเดิม กับการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมกับนักศึกษาระดับชั้นเดียวกัน

7.3.3 อาจารย์ผู้สอนควรพัฒนาวิธีการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาพลังปัญญาให้ได้ผลและชัดเจนในรายวิชา

เอกสารอ้างอิง

กรรณิการ์ สุธสม.(2544). การศึกษาแบบมีส่วนร่วม. กรุงเทพฯ: อัดสำเนา.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.

2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.

ปรีดา เบ็ญการ. (2548). การส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนในกระบวนการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู .ปริญญาานิพนธ์ วท.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์)

กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3)

พ.ศ.2553. (2542, 15 สิงหาคม). ราชกิจจานุเบกษา. หน้า 8-9

เพ็ญพิศุทธิ์ เนคมานูรักษ์. (2537). การพัฒนารูปแบบพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับนักศึกษาคู. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

- มลิวัลย์ สมศักดิ์. (2540). รูปแบบการสอนเพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนใน
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ปรินญาณินพนธ์กศ.ด. (การวิจัยและพัฒนา
หลักสูตร). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2559). วิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. นครปฐม : โครงการ
ส่งเสริมการผลิตตำราและเอกสารประกอบการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- ลักษณ์นารา ยะแก้ว. (2556). การพัฒนาพฤติกรรมการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักศึกษาในการเรียน วิชาหลักการตลาดรหัส 3200-1015 โดยการสอนแบบมีส่วนร่วม.
เชียงใหม่ : สาขาการบัญชี วิทยาลัยเทคโนโลยีโปลิเทคนิคลานนาเชียงใหม่.
- สมใจ ปราบพล. (2544). การจัดการกระบวนการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. ในการสอนแบบทักษะ
ชีวิตแบบมีส่วนร่วม (หน้า 13-14). กรุงเทพฯ : สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรี.
- แสงดาว ถิ่นหารวงษ์. (2558). การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติในรายวิชา
วรรณคดีสำหรับเด็ก. เพชรบุรี: สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- Bandura, A (1986). Social foundations of Thought and action : A social cognitive
theory. Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall.
- Bloom, et al. (1956). Taxonomy of educational objectives: The classification of
educational goals. Handbook I: Cognitive domain. New York, Toronto :
Longmans, Green.